

KINNITATUD
Keskkonnaameti
peadirektori 30.11.2020
käskkirjaga nr 1-2/20/17

Välgi looduskaitseala kaitsekorralduskava 2021-2030

Keskkonnaamet 2020

SISUKORD

1. SISSEJUHATUS	4
1.1. Ala iseloomustus	4
1.2. Maaomand ja maakasutus	5
1.3. Huvigrupid.....	5
1.4. Uuritus ja seire	6
1.4.1. Metsise mängu seire	6
1.4.2. Haudelinnustiku punktloendused	6
1.4.3. Ohustatud soontaime- ja sambaliigid	6
1.4.4. Metsaelupaikade inventuur	6
1.4.5. Kaitsealuste liikide ja metsa vääriselupaikade leiud kaitsealal.....	6
2. VÄÄRTUSED JA KAITSE-EESMÄRGID	8
3. ALA JA SELLE VÄÄRTUSTE TUTVUSTAMINE JA KÜLASTUSKORRALDUS	11
4. KAVANDATAVAD KAITSEKORRALDUSLIKUD TEGEVUSED JA EELARVE	12
4.1. Tegevuste kirjeldus	12
4.1.1. Seired, uuringud.....	12
4.1.2. Taristu	12
4.1.3. Kavad, eeskirjad	13
4.2. Tegevuste eelarve	13
5. KASUTATUD ALLIKAD	16
LISA. Välgil LKA kaitsekorralduskava 2006-2015 tulemuslikkuse hindamine	17

Vastavalt looduskaitseseaduse §-le 25 on kaitsekorralduskava kaitstavate loodusobjektide alapõhise kaitse korraldamise aluseks. Kaitsekorralduskava annab soovitusel kaitseala valitsejale kaitse-eesmärkide saavutamise parimatest viisidest, kuid ei loo õigusi ega kohustusi kolmandatele isikutele. Välgi looduskaitseala kaitsekord on kehtestatud Vabariigi Valitsuse 29.05.2006 määrusega nr 124 „Välgi looduskaitseala kaitse alla võtmine ja kaitse-eeskiri“.

Kaitsekorralduskava kinnitab Keskkonnaameti peadirektor. Teave kaitsekorralduskava kinnitamise kohta avalikustatakse Keskkonnaameti kodulehel.

Käesoleva Välgi looduskaitseala kaitsekorralduskava (edaspidi *KKK*) eesmärk on:

- anda lühike ülevaade kaitstavast alast (edaspidi *ala*) - selle kaitsekorraldusest, kaitse-eesmärkidest, rahvusvahelisest staatusest, maakasutusest, huvigruppidest ning alal läbiviidavast riiklikust seirest;
- analüüsida ala eesmärgid ning anda hinnang iga põhiväärtuseks oleva liigi, elupaiga vms väärtuse seisundile;
- arvestades alale seatud eesmärgid määrata mõõdetavad kaitse-eesmärgid ja kaitsekorralduse oodatavad tulemused kaitsekorraldusperioodi lõpuks ning 30 aasta perspektiivis;
- anda ülevaade peamistest väärtusi mõjutavatest teguritest, kirjeldada kaitseks vajalikke meetmeid koos oodatavate tulemustega;
- määrata põhiväärtuste säilimisele, taastamisele ja tutvustamisele suunatud kaitsekorralduslike tegevuste elluviimise plaan koos tööde mahu, koha, ulatuse kirjelduse ja orienteeruva maksumusega;
- luua alusdokument kaitseala kaitsekorralduslike tööde elluviimiseks ja rahastamiseks.

KKK koostamisel juhendatakse Eesti Vabariigi kehtivast seadusandlusest ja kaitsekorralduskava koostamise juhendist. Välgi looduskaitseala *KKK* on koostatud kümneks aastaks.

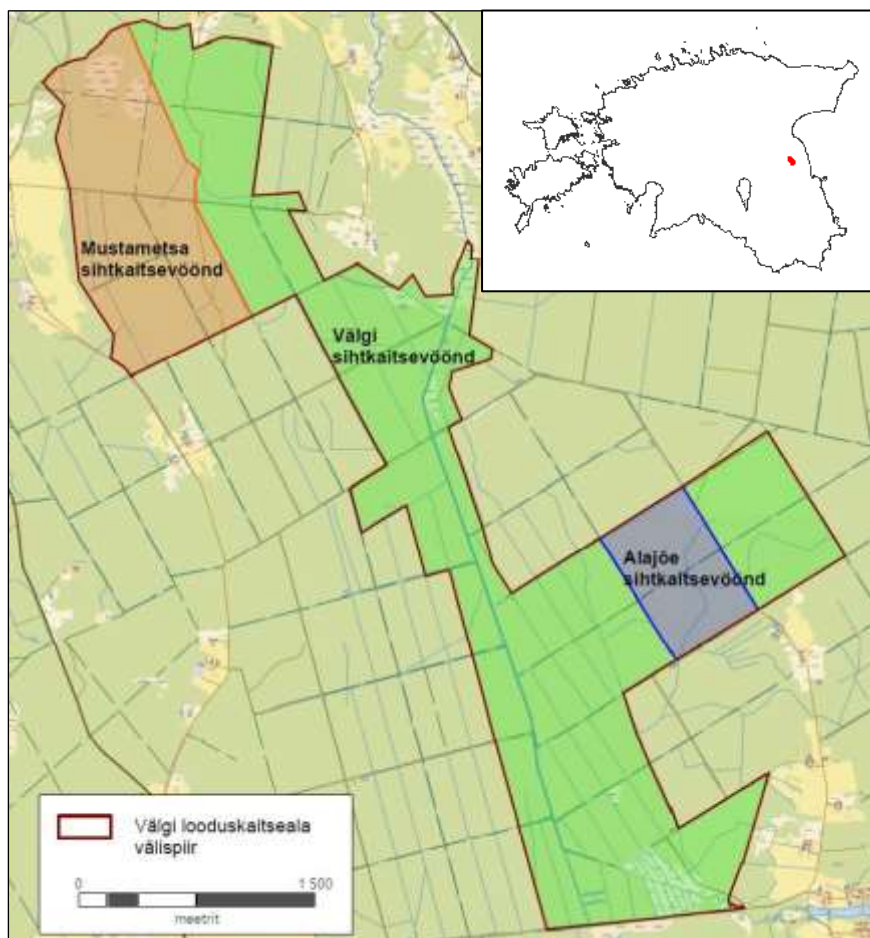
Kava koostas Keskkonnaameti kaitse planeerimise büroo kaitse planeerimise spetsialist Kristel Tatsi (kristel.tatsi@keskkonnaamet.ee, 528 9690). Kaanefoto autor on Kristel Tatsi.

1. SISSEJUHATUS

1.1. Ala iseloomustus

Välgi looduskaitseala (edaspidi *Välgi LKA* või *kaitseala*) asub Tartu maakonnas Peipsiääre vallas Mustametsa, Välgi, Pilpaküla, Särgla ja Alajõe külas. Kaitseala on moodustatud Vabariigi Valitsuse 29.05.2006 määrusega nr 124 „Välgi looduskaitseala kaitse alla võtmine ja kaitse-eeskiri“ ning ala kaitse-eesmärgiks on EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisa nimetatud elupaigatüüpide – vanade loodusmetsade (9010*), rohunditerikaste kuusikute (9050), soostuvate ja soo-lehtmetsade (9080*) ning siirdesoo- ja rabametsade (91D0*) kaitse. Samas 2018. a metsaelupaigatüüpide inventuuri (Ülevaade Välgi looduskaitseala metsaelupaikade inventuuri tulemustest. FIE Anneli Palo, MTÜ Puuseen, 2018) järgi elupaiga 9050 esinemine alal kinnitust ei leidnud. Alal tagatakse ka EÜ nõukogu direktiivi 79/409/EMÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta I lisa nimetatud liikide, kes on ühtlasi ka I ja II kategooria kaitsealused liigid, kaitse. Tulenevalt Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 korralduse nr 615 „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri“ (RTL 2004, 111, 1758) lisa 1 punkti 2 alapunkti 518 alusel kuulub tervikuna Välgi loodusala (Natura EE0080322) koosseisu (EELIS).

Kaitseala jaguneb kolmeks sihtkaitsevööndiks – Mustametsa, Välgi ja Alajõe (joonis 1).

Joonis 1. Välgi looduskaitseala asukoha skeem ja tsoneering (*aluskaart: Maaamet*).

1.2. Maaomand ja maakasutus

Välgi LKA pindala on 762 ha ning maaomand jaotub vastavalt riigimaa 746,8 ha ja eramaa 15,2 ha (joonis 2). Kaitseala on valdavalt kaetud metsaga 95% ning 2% ja 1,8% moodustavad vastavalt madalsood ja lage ala (rohuma), ülejäänud 1% jääb tiikide ja Kääpa jõe alla.

Joonis 2. Maaomandi jaotus Välgi looduskaitsealal (katastrikaart: Maa-amet).

1.3. Huvigrupid

Välgi looduskaitsealaga seotud olulisemad huvigrupid ja nende huvid on alljärgnevad:

Keskkonnaamet – kaitseala valitseja. Keskkonnaameti eesmärk on tagada ala eesmärgiks olevate väärtuste soodne seisund.

RMK – loodushoiutööde korraldamine ning RMK matkatee toimimine.

Peipsiääre Vallavalitsus – huvitatud kaitseala heast seisundist, loodusväärtuste säilimisest.

Keskkonnainspeksioon (KKI) – järelevalve teostamine keskkonnavalaste õigusrikkumiste üle.

Ümbruskonna elanikud – metsast seente ja marjade korjamine.

Loodushuvilised, teadlased – huvitatud kaitsealuste liikide ja elupaikade seisundist.

Matkajad – huvitatud RMK matkatee ja Selgise rattaraja kasutamisest.

1.4. Uuritus ja seire

1.4.1. Metsise mängu seire

Kaitsealal on seiratud metsise mängu aastast 1993. Viimati seirati kaitsealal asuvat Mustametsa nimelist mängu 2016. aastal, kus oli mängus hinnanguliselt 1-2 kukke (Keskkonnaagentuur, 2017), lisaõõtmist ei nähtud ning metssigade esinemist ei täheldatud. Vaatleja hinnangul arvukuse muutusi polnud. Vahepealsed seireaastad on olnud 1998, 2003, 2004, 2012 ja 2014, neist 2004. aastal registreeriti mängus kaks kukke. Ülejäänud aastatel on hinnangud olnud kohati suuremad, kuid kukkede arvu pole üle kahe registreeritud (EELIS, 08.06.2020).

1.4.2. Haudelinnustiku punktloendused

Punktloenduse seire eesmärgiks on lindude pesitsusaegne arvukuse muutuste pikaajaline jälgimine, mis annab informatsiooni erinevates elupaikades ja keskkonnas toimuvate üldiste muutuste kohta. Seire loendused viiakse läbi püsimsaruudil, millel fikseeritakse 20 loenduspunkti. Välgil looduskaitseala läbival püsimsaruudil kattuvad kaitsealaga punktid Välgil 1-8 ning Välgil 15-20, ülejäänud punktid jäävad kaitsealast väljapoole. Oma asukohalt jääb püsimsaruut kaitseala keskosast põhjapoole. Välgil punktides on tehtud loendusi aastatel 2008-2011, kuid arvukuse muutusi hinnatakse Eesti kohta: kahaneva arvukusega liike on kaks korda rohkem kui kasvava arvukusega liike (Eesti Ornitoloogiaühing, 2017).

1.4.3. Ohustatud soontaime- ja sambaliigid

Välgil looduskaitseala mitteavaliku seireala (SJA0081000) seirataavaks taimeliigiks on Natura 2000 loodusdirektiivi kuuluv liik laialehine nestik (*Cinna latifolia*). Looduskaitsealade järgi kuulub liik II kaitsekategooriasse. Viimati seirati taime 2006. aastal, kui Toomas Kukk leidis 0,1 ha suurusel alal paarkümmend hajusalt kasvavat isendit. Populatsioon hinnati elujõuliseks ning kaitsemeetmeid ette ei nähtud.

1.4.4. Metsaelupaikade inventuur

Kaitsealal oli varasemalt (2000ndate algul) inventeeritud kaitseala kaitse-eeskirjas eesmärkidena nimetatud metsaelupaigad. 2018. a inventuuri (Indrek Sell, Anneli Palo) tulemusel ei leidnud kinnitust alal elupaiga 9050 olemasolu. Leiti potentsiaalse elupaiga 9020* 1,4 ha suurune ala, millest 30 aasta perspektiivis võib kujuneda elupaik. Seega tuleks kaitse-eesmärkide hulga eemaldada 9050, samas arvestades potentsiaalse 9020* elupaiga pindalaliselt väikest ala – ei ole otstarbekas seda kaitse-eesmärkide hulka lisada. Lähtuvalt 2018. aasta inventuuri tulemustest on seatud nii kaitsekorralduskava perioodi kui ka pikaajalise perioodi kaitse-eesmärgid (tabel 1). Inventuuri tulemusena moodustavad loodusdirektiivi kriteeriumitele vastavad metsaelupaigad 58% kaitsealast, potentsiaalsed metsaelupaigad 19,5% ja alad, millest 30 aasta perspektiivis loodusdirektiivi kriteeriumitele vastavat metsa ei kujune, 21% kaitsealast. Samas inventuuris on viidatud kraavide looduskaitsealalise väärtuse vähenemisele elupaikadele 9080* ja 91D0*.

1.4.5. Kaitsealuste liikide ja metsa vääriselupaikade leiud kaitsealal

Teistest kaitsealustest liikidest, mis ei ole ala kaitse-eesmärgid, on Välgil looduskaitsealal registreeritud (EELIS 08.06.2020) väiksearvuliselt järgmised liigid: väike-punalamesklane (II kaitsekategooria), roomav öövilge (III), sulgjas õhik (III), harilik ungrukold (III), pikk lõhnasamblik (III), sõrmjas tardsamblik (II), harilik kopsusamblik (III).

Vääriselupaikadest on kaitseala Välgil sihtkaitsevööndis EELISE andmetel (08.06.2020)

vääriselupaigad Keskkonnaregistri koodiga VEP140035 (tüüp: kuusikud ja kuusesegametsad), VEP140036 (haavikud), VEP140037 (märgalade kuusikud ja kuusesegametsad) ja VEP140038 (männikud ja männisegametsad) ning Alajõe sihtkaitsevööndis VEP140049 (teised lehtmetsad).

Nimetatud kaitsealuste liikide ja metsa vääriselupaikade kaitse osas kaitsekorralduskava täiendavaid soovitusi ei anna, kuna kaitseala on tervikuna sihtkaitsevööndis ning nimetatud liikidele ja vääriselupaikadele sobilike kaitsetingimustega.

2. VÄÄRTUSED JA KAITSE-EESMÄRGID

Tabelis 1 võetakse kokku Välgilooduskaitseala kaitseväärtuste hoidmisega seotud kaitse-eesmärgid, soodsa looduskaitse seisundi saavutamist või hoidmist ohustavad tegurid ning nende ärahoidmiseks või leevendamiseks ettenähtavad meetmed ning kaitsetegevuse oodatavad tulemused kaitsekorralduskava perspektiivis.

Tabel 1. Välgilooduskaitseala väärtuste koondtabel.

Väärtus ¹	Seisund	Pikaajaline kaitse-eesmärk	Ohutegurid	Meetmed	Kriteeriumid tulemuslikkuse hindamiseks	Oodatav tulemus kaitsekorraldusperioodi lõpuks
2.1. Elustik						
Metsis LKS – II KE – jah LiD – I LoA – ei	Liigi elupaik esineb 241,2 ha, millest 156,3 ha on mänguala. Mäng asustatud 1-2 kukega.	Liigi elupaik on säilinud 241,2 ha ja mänguala 156,3 ha. Mäng asustatud vähemalt 1-2 kukega.	Kisklus, elupaiga kuivenduse mõju.	Kiskjate arvukuse reguleerimine, kuivenduse mõjude hindamine ja nende negatiivsete mõjude vältimine.	Asustatud mängu olemasolu, elupaiga säilimine.	Mäng on vähemalt 1-2 kukega ning elupaik sobiv jätkuvalt vähemalt 241,2 ha.
Must-toonekurg (elupaik) LKS – I KE – jah LiD – I LoA – ei	Liigile sobiv elupaik esineb vähemalt 39,2 ha. Vanad pesad varisenud ning uut ei ole leitud.	Liigi elupaik on säilinud vähemalt 39,2 ha. Liik pesitseb alal, toitumisalad on sobilikud.	Degradeerunud toitumisala.	Potentsiaalse toitumisala niitmine, võsaraie kraavide ja jõe kaldalt.	Liigi elupaiga säilimine, liigi pesitsemine alal, sobivate toitumisalade olemasolu.	Liigi elupaik on säilinud vähemalt 39,2 ha. Liik pesitseb alal, toitumisalad on sobilikud.

¹ 1) LKS – kaitsekategooria looduskaitsealade alusel
KE – jah – kaitseala kaitse-eesmärgiks olemine
LoD (LiD) – loodusdirektiivi (linnudirektiivi) lisa number
LoA – loodusala kaitse-eesmärgiks olemine

2) Elupaiga seisund A – väga hea, B – hea, C – arvestatav, D – väheesinduslik

Väärtus ¹	Seisund	Pikaajaline kaitse-eesmärk	Ohutegurid	Meetmed	Kriteeriumid tulemuslikkuse hindamiseks	Oodatav tulemus kaitsekorraldus- perioodi lõpuks
2.2. Elupaik						
Vanad loodumetsad (9010*) KE – jah LoD - I LoA - jah	Elupaik on 50,7 ha A, 89,8 ha B, 140,5 ha C ja 0,4 ha D esinduslikkusega. Potentsiaalset elupaika on 58,3 ha.	Elupaik on 50,7 ha säilinud A, 89,8 ha B, 140,5 ha C ja 0,4 ha D esinduslikkuste või paremaga. Potentsiaalsest elupaigast on kujunenud elupaik 58,3 ha.	Kraavide kuivendusmõju	Kraavide kuivendusmõju vähendamine	Pindala ja esinduslikkus.	Elupaik on 50,7 ha säilinud A, 89,8 ha B, 140,5 ha C ja 0,4 ha D esinduslikkuste või paremaga. Potentsiaalset elupaika on jätkuvalt 58,3 ha.
Soostuvad ja soo- lehtmetsad (9080*) KE – jah LoD - I LoA - jah	Elupaika on 44,8 ha B ja 54,1 ha C esinduslikkusega. Potentsiaalset elupaika on 88,8 ha.	Elupaik 44,8 ha on säilinud B või parema esinduslikkusega ja 54,1 ha säilinud C või parema esinduslikkusega a. Potentsiaalsest elupaigast on kujunenud elupaik 88,8 ha.	Kraavide kuivendusmõju	Kraavide kuivendusmõju vähendamine	Pindala ja esinduslikkus.	Elupaik on 44,8 ha säilinud B või parema esinduslikkusega ja 54,1 ha säilinud C või parema esinduslikkusega. Potentsiaalset elupaika on jätkuvalt 88,8 ha.

Väärtus¹	Seisund	Pikaajaline kaitse-eesmärk	Ohutegurid	Meetmed	Kriteeriumid tulemuslikkuse hindamiseks	Oodatav tulemus kaitsekorraldus- perioodi lõpuks
Siirdesoo- ja rabametsad (*91D0) KE – jah LoD - I LoA - jah	Elupaika on 39,1 ha B ja 23,7 ha C esinduslikkusega.	Elupaika 39,1 ha on säilinud B või parema esinduslikkusega ja 23,7 ha C esinduslikkusega a.	Kraavide kuivendusemõju	Kraavide kuivendusemõju vähendamine	Pindala ja esinduslikkus.	Elupaik 39,1 ha on säilinud B või parema esinduslikkusega ja 23,7 ha C või parema esinduslikkusega.

3. ALA JA SELLE VÄÄRTUSTE TUTVUSTAMINE JA KÜLASTUSKORRALDUS

Välgi LKA külastuskoormus on madal, kuna ala koosluste ja liikide tutvustamine ei ole olnud eesmärgiks varem ega saa olema ka edaspidi. Kaitseala kuulub terves ulatuses sihtkaitsevöönditesse, mille kolmest kahel sihtkaitsevööndil kehtivad ka ajalised liikumispiirangud. Ala paikneb suurema liiklusega teedest eemal (ca 5 km), kuid kaitseala asub praktiliselt poolel teel RMK 820 km Peraküla-Aegviidu-Ahijärve matkateel, mistõttu on huvilistel võimalik liikuda kaitseala läbival kruusateel kas autoga, jalgrattaga või jalgsi. Samuti läbib kaitseala kaguosa 30 km pikkune ja osaliselt RMK Peraküla-Aegviidu-Ahijärve matkateega kattuv Selgise rattarada, mis saab alguse kaitsealast idapoole jääva Kukemetsa onni juurest. Sealsamas on võimalik ka telkida ning lõket teha. Kaitseala külastajateks on peamiselt ümbruskonna marja- ja seenekorjajad ning võimalik, et mõningal määral ka Kukemetsa onni peatuspaigana kasutavad külastajad, kuna mööda teed liikudes jääb kaitseala onnist ca 1,6 km kaugusele. Kaitsealal väljaspool teid külastusrajatised puuduvad. Kaitseala külastavad ka seire eesmärgil konkreetsetest liigikaitsealistest väärtustest ning nende seisundist huvitatud eksperdid, spetsialistid. Külastajate teavitamiseks on kaitsealale paigaldatud tähised, millel märgitud ka liikumiskeeluajad. Massiteabevahendeid ala tutvustamiseks ei kasutata, muud taristut ega keskkonnahariduslikku tegevust ei arendata.

Visioon

- Looduskaitseala külastus on madal ning selle külastajaskond koosneb valdavalt kohalikest elanikest, ala loodusväärtustest huvitatud inimestest ning matkajatest, kes ennekõike kasutamas RMK Peraküla-Aegviidu-Ahijärve matkateed või Selgise rattarada. Aktiivset teavitust alal läbi ei viida ning kaitseala külastamist ei propageerita massiteabevahendites.

Eesmärk

- Ala külastatavus ei ole suurenenud.

4. KAVANDATAVAD KAITSEKORRALDUSLIKUD TEGEVUSED JA EELARVE

4.1. Tegevuste kirjeldus

4.1.1. Seired, uuringud

4.1.1.1. Metsise seire

Metsise seire eesmärgiks on saada regulaarselt informatsiooni metsise elupaiga, manguala, metsise seisundi kui ka ohutegurite kohta. Seire käigus kogutud andmeid kogutakse pikaajaliste protsesside uurimiseks. Esmased Keskkonnaregistrist leitavad registreeritud andmed ala metsise kohta pärinevad juba 1993. aastast. Viimati seirati kaitsealal metsist 2016. aastal. Töö korraldaja on KAUR, prioriteet on II.

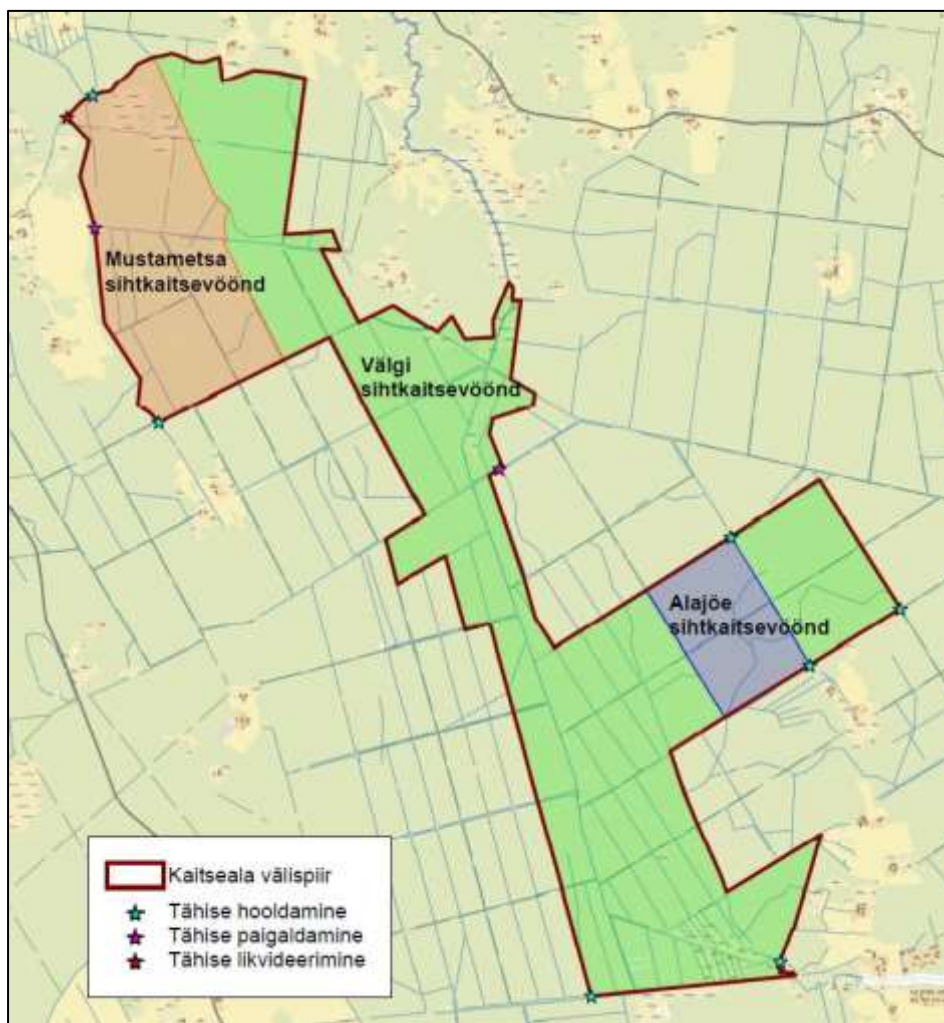
4.1.1.2. Loodusliku veerežiimi taastamise uuring

Ennekõike tuleks uurida loodusliku veerežiimi taastamist Välgi ja Mustametsa sihtkaitsevööndites, et vajadusel/võimalusel kujundada metsisele sobivamat elupaika ning ühtlasi avaks see võimaluse 9080* ja 91D0* metsade looduskaitse väärtuse tõstmiseks pikemas perspektiiviks. Kuna teatavasti liigub vesi ka pealtnäha sammaldunud kraavide põhjas, siis tuleks uurida, kas on vajadust kusagil kraave sulgeda vms meetmeid kasutada, mis aitaksid taastada looduslikku veerežiimi. Töö korraldaja on KeA, prioriteet II.

4.1.2. Taristu

4.1.2.1. Tähiste hooldamine

Vajalik on looduskaitseala olemasolevate tähiste (8 tk) hooldamine. Praegu on kaitseala tähistatud kaasaegselt ja nõuetele vastavalt (foto kaitsekorralduskava esilehel). Valdavalt on tähised paigutatud kaitsealale viivate teede äärde, kui kaitseala jääb kaitsealale viivast teest paremale poole. Kaitsekorralduskava koostamise välitöödel (juulis 2020) leiti üks vana puidust kaitseala tähis, mis tuleb likvideerida ning kahte kohta võiks paigaldada täiendava tähise (joonis 3). Töö korraldaja on RMK, prioriteet II.

Joonis 3. Planeeritud tegevused Välgiloo looduskaitsealal (*aluskaart: Eesti Põhikaart*).

4.1.3. Kavad, eeskirjad

4.1.3.1. Kaitsekorralduskava uuendamine ja tulemuslikkuse hindamine

Kaitsekorralduskava periood on planeeritud kümnele aastale. Perioodi lõppedes tuleb Välgiloo looduskaitsealale koostada uus kaitsekorralduskava. Kaitsekorralduse tulemuslikkuse hindamine toimub vastavalt tabelis 1 esitatud eesmärkidele kaitsekorraldusperioodi lõpuks lähtuvalt seatud kriteeriumidest. Korraldaja KeA, prioriteet I.

4.2. Tegevuste eelarve

Eelarve tabelisse 2 on koondatud eelnevate analüüsidenä esitatud tööd, mis on täitmiseks käesoleva kaitsekorralduskavaga ettenähtud perioodi jooksul.

Tabelis on tegevused jaotatud vastavalt tegevuse olulisusele järgmistesse prioriteetsusklassidesse:

1) esimene prioriteet – hädavajalik tegevus, millela kaitse-eesmärkide täitmine planeeritavas ajavahemikus on võimatu, see on väärtuste säilimisele ja toimiva ohuteguri kõrvaldamisele suunatud tegevus; kaitsekorralduse tulemuslikkuse hindamiseks vajalik tegevus;

- 2) teine prioriteet – vajalik tegevus, mis on suunatud väärtuste taastamisele, eksponeerimisele ja potentsiaalsete ohutegurite kõrvaldamisele;
- 3) kolmas prioriteet – soovituslik tegevus ehk tegevus, mis aitab kaudselt kaasa väärtuste säilimisele ja taastamisele ning ohutegurite kõrvaldamisele.

Tabel 2. Tegevuste eelarve ja ajakava (KeA – Keskkonnaamet, RMK – Riigimetsa Majandamise Keskus, KAUR – Keskkonnaagentuur).

Jrk	Tegevuse nimetus	Tegevuse tüüp	Korraldaja	Prioriteet	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	Kokku
Sadades eurodes															
Inventuurid, seired, uuringud															
4.1.1.1.	Metsise seire	Riiklik seire	KAUR	II	x					x					x
4.1.1.2.	Loodusliku veerežiimi taastamise uuring	Uuring	KeA	II				50							50
Taristu, tehnika ja loomad															
4.1.2.1.	Välgi looduskaitseala tähiste hooldus, paigaldus, likvideerimine	Tähiste hooldamine	RMK	II		x									x
Kavad, eeskirjad															
4.1.3.1.	Välgi looduskaitseala kaitsekorralduskava tulemuslikkuse hindamine ja uue kava koostamine	Tegevuskava	KeA	I										x	x

5. KASUTATUD ALLIKAD

Aasma, T., Müür, R. 2005. Välgi looduskaitseala kaitsekorralduskava aastateks 2006-2015.

EELIS, Eesti Looduse Infosüsteem. 08.06.2020

Eesti Ornitoloogiaühing. 2017. Haudelinnustiku punktloendused 2017. aastal. Riikliku keskkonnaseire eluslooduse mitmekesisuse ja maastike seire programm.

Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri, RT III, 04.04.2017, 6
<https://www.riigiteataja.ee/akt/304042017006?leiaKehtiv> 07.07.2020

Sell, I., Palo, A. 2018. Ülevaade Välgi looduskaitseala metsaelupaikade inventuuri tulemustest.

Keskkonnaagentuur. 2017. Metsise mängud 2016 aasta aruanne. Riikliku keskkonnaseire eluslooduse mitmekesisuse ja maastike seire programm.

Metsise (*Tetrao urogallus*) kaitse tegevuskava. 2015

Must-toonekure (*Ciconia nigra*) kaitse tegevuskava. 2018

Välgi looduskaitseala kaitse alla võtmine ja kaitse-eeskiri, RT I 2006, 27, 198
<https://www.riigiteataja.ee/akt/13295289?leiaKehtiv> 07.07.2020

LISA. Välgi LKA kaitsekorralduskava 2006-2015 tulemuslikkuse hindamine

Väärtused ja kaitsekorralduslikud tegevused	Indikaator	Algseis	Kriteerium	Tulemus
Niiduala hooldustööd (võsa eemaldamine, niitmine)	Seisund visuaalsel vaatlusel	Hooldatud	Koosluse seisundi muutused	Kooslus on valdavalt avatud.
Metsakooslustesse uute häilude rajamine	Raied metsateatiste alusel ja visuaalsel vaatlusel. Elupaiga seisund	Teadmata	Raied tehtud, elupaiga seisund paranenud	Häilraiet ei ole tehtud, kuid on tehtud mõningal määral turberaieid. Valdav osa eelmises KKK-s kavandatud häilude rajamise aladel on praegu loodusdirektiivi kriteeriumile vastav metsaelupaik olemas (2018. a metsaelupaikade inventuuriandmed).
Metsa looduslikkuse suurendamine noorendikuealistes kultuur-puhtpuistutes	Raied metsateatiste alusel ja visuaalsel vaatlusel. Elupaiga seisund	Kultuurpuistud	Loodusliku mitmekesisuse suurendamine	Ei ole tehtud raieid ettenähtud kultuurpuistutes.
Metsasihtide niitmine	Visuaalsel vaatlusel	Hooldatud	Olukord sama	Sihid on hooldatud.
Elmiku, Selgise ja Kukemetsa-Laanemetsa maaparandussüsteemide hooldustööd	Projekti olemasolu	Vajavad rekonstrueerimist, hooldamist	Rekonstrueeritud, hooldatud kaitse-eesmärke kahjustamata	Välgi sihtkaitsevööndis looduskaitsete tingimustega kooskõlastatud Elmiku TT-360 maaparandusehitiste hoiutööd.

<p>Metsise mängu seire ja metsise mänguala parendamiseks vajalike tööde projekt</p>	<p>Seireandmed</p>	<p>Mängus registreeritud maksimaalselt 2 kukke. Hinnanguliselt 1-4 kukke.</p>	<p>Kukkede arv, elupaiga seisund</p>	<p>Kukkede arv 1, hinnanguliselt 1-2. Elupaik valdavas osas kaetud loodusdirektiivi metsaelupaikadega, kuid samas leidub ka alasid, mis ei kujune ka 30 aasta perspektiivis metsaelupaigaks ning võib eeldada (noored metsad), et need alad pole ka metsisele sobilikud.</p>
<p>Must-toonekure elupaiga seire riikliku seireprogrammi osana</p>	<p>Seireandmed</p>	<p>1986. a alal oli alal pesa ning edukas pesitsus, kuid see pesa varisenud.</p>	<p>Asustatud pesa, edukas pesitsemine</p>	<p>KKK perioodil 2008. a leiti kaitseala teisest piirkonnast pesa, mis oli 2 aastat vana. Ka see pesa varises. Seni on käidud uusi pesi otsimas, kuid pesi ei ole alalt leitud. Kaitsealal kaitseme jätkuvalt must-toonekurele sobivaid elupaiku, hoolimata sellest, et uut pesitsust alal ei ole tuvastatud.</p>